

**Міністерство освіти і науки
Херсонський державний університет**

кафедра фінансів, обліку та підприємництва

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення семінарських (практичних) занять
з навчальної дисципліни
« ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ »

для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр»
денної (заочної) форми навчання

спеціальність 051 Економіка (Економіка підприємства)

Херсон 2019

Методичні рекомендації до проведення семінарських (практичних) занять з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» денної (заочної) форми навчання для спеціальності 051 Економіка (Економіка підприємства).

Укладачі: к.економ.н. доц. Федорчук О.М.

к.економ.н. доц. Ковальов В.В.

Рецензенти: Морозов Р.В. – професор кафедри менеджменту організацій ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», доктор економічних наук, професор

Ушкаренко Ю.В. - завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Херсонського державного університету, доктор економічних наук, професор

Рекомендовано вченою радою Херсонського державного університету (протокол № 12 від 24 червня 2019 р.) в якості методичних рекомендацій для проведення семінарських (практичних) занять студентів спеціальності 051 Економіка (Економіка підприємства) факультету економіки і менеджменту денної (заочної) форми навчання

ВСТУП

Мета викладання навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» формування у студентів знань про використання фінансового аналізу в якості інструменту обґрунтування рішень щодо фінансово-господарської діяльності, оволодіння практичними навиками аналізу звітності та формування оціночних суджень про фінансовий стан підприємства та резерви його покращення.

Предмет дисципліни: сукупність теоретичних, методичних та організаційних аспектів фінансового аналізу діяльності підприємств.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз» є засвоєння студентами знань з теоретичних засад фінансового аналізу; вміння структурувати фінансову інформацію для потреб аналізу; оволодіння методичними прийомами фінансового аналізу, вміння розраховувати широке коло показників для оцінки фінансового стану; набуття навиків інтерпретувати отримані результати фінансового аналізу та формувати комплексну і достовірну оцінку фінансового стану підприємства.

На практичних заняттях студенти закріплюють теоретичні знання, отримані як на лекціях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також самостійно або у малих групах (при попередньому поясненні викладача), вирішують запропоновані завдання різного рівня складності, виробничі ситуації.

Після вивчення навчальної дисципліни студенти повинні опанувати наступні професійні **компетентності**:

- уміння взаємодіяти з персоналом при отриманні внутрішньогосподарської та зовнішньо-фінансової інформації;
- зрозуміле донесення інформації до членів групи, у складі якої вирішуються конкретні завдання та узгодження сумісних дій;
- здатність обґрунтовувати та відстоювати власні позиції при розробці та здійсненні фінансових заходів;
- своєчасне донесення якісної інформації до керівництва для прийняття зважених управлінських рішень;
- у складі групи фахівців, ґрунтуючись на нормах чинного законодавства, брати участь у розробці проектів перспективних і річних фінансових планів, підготовці планів виробництва і реалізації продукції, капітальних вкладень; розробці проектів планів розподілу прибутку, планових нормативів відрахувань до фондів підприємства.
- здатність самостійно розробляти відповідну частину нормативної та методичної документації, яка регламентує фінансову діяльність;

- аналізувати відхилення фактичних показників виконання бюджетів різних рівнів від планових, фінансово-господарської діяльності підприємства, виконання кошторисів;
- відповідати за якість складеної оперативної, бухгалтерської й фінансової звітності;
- здатність відповідати за прийняті рішення щодо потреби в коштах на фінансову діяльність підприємства;
- здатність самостійно обирати методи та прийоми вивчення та аналізу фінансової інформації;
- здатність до професійного саморозвитку;
- вільне володіння державною мовою в усній і письмовій формі.

Програмні результати навчання:

За результатами проведення практичних занять студенти повинні:

- глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях;
- набути навичок організації та проведення фінансового аналізу;
- вміло користуватись нормативною та інструктивною інформацією;
- навчитись читати фінансову та статистичну звітність, уміти перевіряти її доброякісність,
- одержати практичні навички побудови та розрахунку аналітичних показників;
- оволодіти методикою фінансового аналізу;
- з'ясувати умови та сфери застосування окремих аналітичних методик та прийомів фінансового аналізу;
- проілюструвати застосування методик фінансового аналізу на конкретному цифровому матеріалі за даними фінансової звітності підприємств;
- навчитися грамотно інтерпретувати результати аналізу і формулювати аналітичні висновки;
- використовувати результати фінансового аналізу в практичній управлінській діяльності.

Методичні вказівки складено у відповідності з робочою програмою курсу по даній дисципліні і вони необхідні для систематизації методичних прийомів проведення семінарських занять.

Програма дисципліни

Тема 1. Сутність фінансового аналізу та його види

Тема 2. Методи та методика проведення фінансового аналізу

Тема 3. Інформаційна база фінансового аналізу

Тема 4. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Тема 5. Аналіз наявності та ефективності використання оборотних коштів підприємства

Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Тема 7. Аналіз інвестиційної активності підприємства

Тема 8. Аналіз капіталу підприємства

Тема 9. Показники фінансового стану підприємства та їх характеристика

Тема 10. Аналіз фінансових результатів та рентабельності підприємства

Тема 11. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства

Методичні вказівки до проведення практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема: “ Сутність фінансового аналізу та його види”

Мета – вивчити теоретичні засади фінансового аналізу.

Завдання – вивчити поняття та виникнення фінансового аналізу, його джерела інформації та інструментарій, користувачів інформації фінансового аналізу, а також роль фінансового аналізу у роботі фінансиста і контролера; повторити способи проведення факторного аналізу.

1. *Доповіді по рефератам:*

- “Роль фінансового аналізу в роботі фінансиста”;
- “Роль фінансового аналізу в роботі контролера”;
- “Виникнення та розвиток фінансового аналізу”.

2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції.

3. *Практичні завдання:* здійснити факторний аналіз способами ланцюгових підстановок, абсолютних, відносних різниць, часткової участі.

4. *Самостійна робота:* оцінка фінансового стану підприємства на базі залишкових знань.

Практичне заняття № 2.

Тема: “ Інформаційна база фінансового аналізу ”

Мета – вивчити основні джерела інформації для проведення фінансового аналізу, основні підходи до організації аналітичної роботи.

Завдання – навчитися формувати інформаційну базу для здійснення фінансового аналізу, здійснити перевірку достовірності джерел інформації.

1. *Перевірка домашнього завдання.*

2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції

3. *Практичні завдання.* Провести загальне ознайомлення з наданою фінансовою звітністю, здійснити формальну та арифметичну перевірку показників наведених в фінансовій звітності, оцінити придатність джерел інформації для здійснення фінансового аналізу.

4. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 3,4, 5.

Тема: “ Методи та методика проведення фінансового аналізу”

Мета – вивчити загальну схему проведення фінансового аналізу.

Завдання – навчитися здійснювати перевірку фінансової звітності, горизонтальний і вертикальний аналіз балансу, оцінювати основні показники

фінансового стану підприємства, робити загальний висновок за експрес-аналізом.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити експрес-аналіз фінансового стану підприємства:
 1. перевірка фінансової звітності;
 2. горизонтальний і вертикальний аналіз балансу;
 3. оцінка основних показників фінансового стану підприємства;
 4. факторний аналіз одного з показників;
 5. загальний висновок за експрес-аналізом.
4. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 6, 7.

Тема: “ Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз наявності та ефективності використання оборотних коштів підприємства. ”

Мета – вивчити порядок здійснення аналізу майнового потенціалу підприємства.

Завдання – навчитися здійснювати аналіз структури та динаміки активів підприємства, аналіз придатності та ефективності використання основних засобів, аналіз структури та динаміки пасивів підприємства.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:
 1. аналіз структури та динаміки активів;
 2. аналіз ризикованості активів;
 3. аналіз структури та динаміки пасивів;
 4. розрахунок основних показників майнового стану;
 5. факторний аналіз одного з показників.
6. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 8.

Тема: “ Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства ”

Мета – вивчити порядок аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства.

Завдання – навчитися будувати баланс ліквідності, розраховувати та оцінювати показники ліквідності, оцінювати платоспроможність підприємства.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:
 1. побудова балансу ліквідності;
 2. розрахунок та оцінка показників ліквідності;
 3. оцінка платоспроможності;
 4. факторний аналіз одного з показників.
5. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 9, 10.

Тема: “ Аналіз інвестиційної активності підприємства. Аналіз капіталу підприємства ”

Мета – вивчити порядок аналізу фінансової стійкості підприємства.

Завдання – навчитися оцінювати фінансову стійкість підприємства, визначати тип фінансової стійкості, здійснювати комплексну оцінку фінансової стійкості підприємства.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:
 1. загальна оцінка фінансової стійкості;
 2. визначення типу фінансової стійкості;
 3. комплексна оцінка фінансової стійкості;
 4. факторний аналіз одного з показників.
5. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 11, 12, 13.

Тема: “ Показники фінансового стану підприємства та їх характеристика ”

Мета – вивчити порядок аналізу руху грошових коштів та ділової активності.

Завдання – навчитися оцінювати достатність надходження грошових коштів та ділову активність підприємства, аналізувати показники ділової активності, аналізувати дебіторську та кредиторську заборгованість.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Реферат* – “Оцінка оптимальності залишку грошових коштів”
3. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції

4. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:

1. оцінка достатності надходження грошових коштів;
2. загальна оцінка ділової активності;
3. аналіз показників ділової активності;
4. факторний аналіз одного з показників;
5. аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості (розрахунковий баланс підприємства);
6. аналіз внутрішньої ділової активності (матеріальні, трудові ресурси).

7. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 14, 15.

Тема: “ Аналіз фінансових результатів та рентабельності підприємства ”

Мета – вивчити порядок аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Завдання – навчитися аналізувати рівень, динаміки та структури фінансовий результатів, фінансових результатів від різних видів діяльності, оцінювати показники рентабельності діяльності підприємства.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:

1. аналіз рівня, динаміки та структури фінансовий результатів;
2. аналіз фінансовий результатів від різних видів діяльності;
3. оцінка показників рентабельності;
4. факторний аналіз одного з показників.

5. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 16.

Тема: “ Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства ”

Мета – вивчити порядок комплексного оцінювання фінансового стану підприємства, оцінки неплатоспроможності та банкрутства підприємства.

Завдання – навчитися здійснювати діагностичний аналіз неплатоспроможності та банкрутства підприємства, розраховувати Z-рахунок Альтмана, оцінювати можливості відновлення платоспроможності підприємства.

1. *Перевірка домашнього завдання.*

2. *Теоретичні завдання*: опитування за матеріалами лекції

3. *Практичні завдання*. На основі фінансової звітності підприємства здійснити:

1. діагностичний аналіз неплатоспроможності та банкрутства підприємства;

2. розрахунок Z-рахунку Альтмана;

3. оцінку можливості відновлення платоспроможності підприємства.

4. *Самостійна робота*.

Основна література

1. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз. Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. д.е.н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф. Бутинця. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2007. – 704 с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 112).

2. Олійник О.В. Економічний аналіз: Практикум для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 496 с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 96).

3. Бутинець Ф.Ф., Зіновчук В.В., Мних Є.В., Шкарабан С.І., Жиглей І.В. та ін. Економічний аналіз: Навчальний посібник/ За ред. Ф.Ф. Бутинця. - Ж.: Рута, 2003. - 680с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 182).

4. Бутинець Ф.Ф., Мних Є. В., Олійник О.В. Економічний аналіз. Практикум. Навчальний посібник для студентів вузів. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 416 с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 271).

5. Алексєєв І.В., Мороз А.С., Романів Є.М., Хома І.Б. Фінансовий аналіз: техніка розрахунків та моделювання економічних ситуацій: Навчальний посібник. - Л.: Бескид Біт, 2003. - 152с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 36).

6. Болюх М.А., Бурчевський В.З., Горбатюк М.І., Заросило А.П. та ін. Економічний аналіз: Навч. посібник/ За ред. М.Г. Чумаченка. - К.: КНЕУ, 2003. - 556с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 2).

7. Курс економічного аналізу: навч. посібник. - 5-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2006. - 261с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 2).

8. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч. посібник. - 3-те вид., перероб. і доп. - К.: Знання-Прес, 2002. - 190с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 12).

9. Іващенко В.І., Болюх М.А. Економічний аналіз господарської діяльності: Навч. посібник. - К.: НІЧЛАВА, 2001. - 204с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 3).

10. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: Підручник/ За ред А.Г. Загороднього. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. - 487с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 2).

11. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник. - К.: ЦНЛ, 2003. - 412с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 5).

12. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Підручник. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. - 514с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 5).

13. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2007. - 488с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 44).

14. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник/ 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. - 630с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 3).

15. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. - К.: Кондор, 2005. - 196с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 3).

16. Шило В.П., Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Темченко А.Г., Брабул О.М. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2005. - 240с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 7).

17. Шиян Д.В., Строченко Н.І. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. - К.: А.С.К., 2003. - 240с. (кількість примірників, наявних у бібліотеці ЖДТУ – 12).

Додаткова література

18. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / [за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.

19. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / Шевчук В.О., Коновалова О.В., Пантелеєв В.П. Нац. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – К.: ДП “Інформ.-аналіт. агентство”, 2011. – 399 с.

20. Андрєєва Г.І. Організація і методика економічного аналізу: Навчальний посібник / Г.І. Андрєєва, В.А. Андрєєва. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2009. – 353 с.

21. Банк В.Р., Банк С.В., Тараскина Л.В. Финансовый анализ: учеб. пособие. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 344 с.

22. Білик М.С. Облік, аналіз та аудит: Навчальний посібник. / М.С. Білик, А.Г. Загородній, Г.І. Кіндрацька. – К.: Кондор, 2008. – 618 с.
23. Бутко А.Д. Теорія економічного аналізу / А.Д. Бутко: Підруч. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 411 с.
24. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. / Б.Є. Грабовецький – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
25. Дєєва Н.М. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. / Н.М. Дєєва, О.І Дедіков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 328 с.
26. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навч. посібник / [Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С. та ін.]; видання 2-ге перероблене та доповнене. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
27. Економічний аналіз. Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М. Загородна, Р.В. Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010.
28. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: теорія і практика / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. – Львів: “Магнолія Плюс”, 2006. – 428 с.
29. Ковалев В.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : учебн. пособ. / В.В. Ковалев, О.Н. Волкова. – М.: ТК Велби; Изд-во Проспект, 2005. – С. 59–72.
30. Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
31. Лазаришина І.Д. Економічний аналіз: історія та тенденції розвитку: [монографія] / І.Д. Лазаришина. – Рівне : УДУВГП, 2002. – 182 с.
32. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Б.М. Литвин, М.В. Стельмах – К.: “Хай_Тек Прес”, 2008. – 336 с.
33. Любушин Н.П. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: учебн. пос. для вузов / Н.П. Любушин. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 448 с.
34. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
35. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб’єктів господарювання. Під-к. / Попович П.Я. – Тернопіль: Екон. думка, 2001. – 454 с.
36. Прокопенко І.Ф. Курс економічного аналізу / І.Ф. прокопенко, В.І. Ганін, З.Ф. Петряєва: підручник для студентів вищих навчальних закладів; за ред.. І.Ф. Прокопенка. – Харків: Легас, 2004. – 384 с.
37. Прокопенко І.Ф. Методика і методологія економічного аналізу: навч. пос. / І.Ф. прокопенко, В.І. Ганін – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 430 с.

38. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб./ Г.В. Савицька: К.: Знання, 2004. – 654 с.
39. Семенова Е.Г. Основы эконометрического анализа: учеб. пособие / Е.Г. Семенова, М.С. Смирнова – ГУАП.: СПб. – 2006. – 72 с.
40. Тарасенко Н.Б. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства / Тарасенко Н.Б. – [2-ге видання] – К.: Алерта, 2003. – 485 с.
41. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник / Ю.С. Цал-Цалко, Ю.Ю. Мороз, Л.А. Суліменко. – [вид. 5-е, доповнене.] – Житомир: ПП “Рута”, 2012. – 609 с.
42. Череп А.В. Економічний аналіз: навчальний посібник. / Череп А.В. – К.: Кондор, 2005. – 160 с.
43. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій / А.Д. Шеремет, Е.В. Негашев. – [2-е изд., перераб. и доп.] – М.: ИНФРА-М, 2008. – 208 с.
44. Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: учебник. – [3-е изд., доп.] – М.: ИНФРА-М, 2011. – 352 с.
45. Шпанковська Н. Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій. [текст] : навч. посіб. / Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук [та ін.] ; за ред. К. Ф. Ковальчука – К. :«Центр учбової літератури», 2012. – 328 с.

САЙТИ, ДЕ ОПРИЛЮДНЮЮТЬСЯ ФІНАНСОВІ ЗВІТИ

(обов'язково зареєструватись)

1) <http://smida.gov.ua>

Шлях: База даних – Емітенти – Регулярна інформація

(<http://smida.gov.ua/db/emitent/reports>)

2) <http://escrin.nssmc.gov.ua>

ПЕРЕЛІК ОФІЦІЙНИХ СТАТИСТИЧНИХ ПУБЛІКАЦІЙ

<http://www.ukrstat.gov.ua/>

Шлях: Головна – Публікації

1. Зведено-статистичний аналіз

1. Статистичний збірник «Україна у цифрах»
2. Збірник «Статистичний щорічник України»
3. Статистичний збірник «Україна»
4. Статистичний збірник «Україна та країни СНД»
5. Доповідь "Про соціально-економічне становище України"

6. Повідомлення державної служби статистики України "Соціально-економічне становище України"

2. Регіональна статистика

7. Статистичний збірник «Регіони України» (2 частини)

3. Статистика макроекономічних показників

8. Статистичний збірник «Національні рахунки України»

9. Статистичний збірник «Таблиця "витрати–випуск" України у цінах споживачів»

10. Статистичний збірник «Таблиця "витрати–випуск" України в основних цінах»

11. Статистичний збірник «Доходи та витрати населення за регіонами України»

12. Статистичний збірник «Валовий регіональний продукт»

13. Статистичний збірник «Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України»

14. Статистичний бюллетень «Національні рахунки України»

15. Статистичний збірник «Національні рахунки України»

16. Статистичний збірник «Таблиця "витрати–випуск" України у цінах споживачів»

17. Статистичний збірник «Таблиця "витрати–випуск" України в основних цінах»

18. Статистичний збірник «Доходи та витрати населення за регіонами України»

19. Статистичний збірник «Валовий регіональний продукт»

20. Статистичний збірник «Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України за 2001 – 2010 роки»

21. Статистичний бюллетень «Національні рахунки України»

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Проміжний контроль самостійної роботи студентів

Проміжний контроль включає оцінювання результатів самостійного вивчення теоретичного та практичного матеріалу. Кожен студент денної форми навчання повинен виконати 2 модульні контрольні роботи за семестр.

Семестровий контроль

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться без участі студента на підставі усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальною робочою програмою, шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів за всі чверті вивчення дисципліни (формула 1).

$$CB = \frac{\sum_{i=1}^n B_i T_i}{\sum_{i=1}^n T_i}, \quad (1)$$

де СБ – результат попереднього семестрового контролю; B_i – бал за i -й модуль; T_i – кількість годин за планом на засвоєння i -го модуля (аудиторна та самостійна робота); n – число модулів за видами занять згідно з річним робочим навчальним планом на строк проведення семестрового контролю

2. Загальна кількість балів та результати семестрового контролю доводяться до відома студента. При проведенні підсумків семестрового контролю необхідно враховувати наступне:

- у разі, якщо студент погоджується з результатом контролю, відповідна кількість балів та оцінка (за національною шкалою та шкалою ECTS) виставляються у залікову відомість;
- у разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в залікову відомість за національною шкалою виставляється оцінка “не зараховано” (“F” та “FX” відповідно до шкали ECTS). Складання заліку оцінюється в 100 балів та проводиться за направленням з деканату;
- у разі, якщо студент, який отримав позитивну оцінку за результатами модульного контролю, має бажання підвищити результати семестрового контролю, то він складає ПМК зі всього курсу під час сесії (за розкладом), результати якого виставляються в екзаменаційну відомість.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

<i>Поточне тестування та самостійна робота</i>											
<i>Змістовий модуль №1</i>					<i>Змістовий модуль № 2</i>						
T1	T2	T3	МКР	Сума	T4	T5	T6	T7	МКР	Сума	
5	5	10	30	50	5	5	5	5	30	50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни